

ОБЛІК ВИТРАТ, ДОХОДІВ І РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Фінансові результати як в економічній науці, так і в діяльності підприємств – це прибуток або збиток за звітний період. Від наявності достовірної інформації про фінансові результати залежить об'єктивність рішень, проте практика свідчить про відсутність цілісної системи відображення і визначення фінансових результатів, що не дає змоги об'єктивно їх оцінювати й передбачати.

Завдання бухгалтерського обліку фінансових результатів полягає у визначенні кількісних і якісних параметрів фінансового результату: прибуток чи збиток; формування даних щодо фінансових результатів для потреб складання фінансової звітності й податкових декларацій; інформаційне забезпечення порядку розподілу прибутку та здійснення операцій щодо розрахунків за сумами належних до бюджету податків та обов'язкових платежів, з акціонерами та засновниками за нарахованими їм дивідендами, формування резервів власного капіталу тощо [1].

Документами, в яких фіксують облік фінансових результатів, є довідки або розрахунки бухгалтерії, які здійснюють в довільних формах. Необхідним є розробка типової для сільськогосподарських підприємств форми бухгалтерської довідки - розрахунку, яка надасть аналітичності та наочності розрахунку та забезпечить відсутність помилок при віднесенні тих чи інших витрат та доходів. Таку форму розрахунку можна також використовувати для своєрідного контролю формування та обліку фінансових результатів та складання форми №2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)». Документ має заповнюватися за даними реєстрів синтетичного обліку та оборотно-сальдових відомостей по рахункам доходів і витрат, які використовуються на підприємстві.

У бухгалтерському обліку методологічною основою формування інформації про доходи є Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід». Згідно з цим положенням доходи – це збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які приводять до зростання власного капіталу, за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників [3].

Визначення доходів, надане у П(С)БО 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності”, є тотожним Концептуальній основі до Міжнародних стандартів і полягає в збільшенні потенційної можливості отримання підприємством грошових коштів у вигляді надходження ресурсів, що контрольовані у результаті минулих подій чи зменшення заборгованості, яка виникла в

минулому, що призводить до зростання власного капіталу (крім зростання капіталу за рахунок внесків власників) [4].

Для відображення фінансового результату в господарствах використовують субрахунки до рахунка 79 «Фінансові результати», що знаходить відображення в оборотно-сальдовій відомості та формі фінансової звітності № 2 «Звіт про фінансові результати»: 791 «Результат операційної діяльності»; 792 «Результат фінансових операцій»; 793 «Результат іншої діяльності». Отже, назва субрахунків рахунку 79 «Фінансові результати» передбачає визначення кінцевого наслідку дій певного виду діяльності: операційної, фінансової та іншої діяльності. Після списання на відповідні субрахунки рахунку 79 «Фінансові результати» доходів і витрат відповідного виду діяльності необхідно визначити між ними різницю і закрити на інший рахунок, а саме - на рахунок 44 «Нерозподілені прибутки». Це надасть інформацію внутрішнім користувачам для прийняття управлінських рішень щодо покращення результатів в певному напрямку господарської діяльності.

Чистий прибуток визначається на рахунку 79 «Фінансові результати» після нарахування податку на прибуток. Податок на прибуток нараховується кореспонденцією рахунків: Д-т 981, К-т 641. Податок на прибуток списано на фінансові результати: Д-т 791, К-т 981. У кінці звітного періоду сальдо рахунку 79 «Фінансові результати» списується на рахунок 44 "Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)": Прибуток – Д-т 79, К-т 441; Збиток – Д-т 442, К-т 79 [5].

З огляду на вищевказане варто зазначити, що фінансовий результат є досить складною та багатогранною категорією. Для інформативності обліку фінансових результатів діяльності підприємства необхідно запровадити типові форми бухгалтерської довідки-розрахунку, яка надасть аналітичності та наочності розрахунку фінансових результатів, забезпечить формування інформації за показниками в системі рахунків бухгалтерського обліку.

Література

1. Лагодієнко Н.В. Облік і контроль фінансових результатів на сільськогосподарських підприємствах. URL: mubip.org.ua/wp-content/uploads/2015/11/34141.pdf. (дата звернення 01.05.2020р.).

3. Мельник Б. В. Удосконалення обліку витрат в рослинництві. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.7. (дата звернення 01.05.2020р.).

4. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» № 73 від 07.02.2013. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/45612>. (дата звернення 01.05.2020р.).

5. Огійчук М. Ф. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами: підручник. – К.: Алерта, 2016. – 1042 с.